

KANDINSKY MOLENHOEK

PESTPROTOCOL

2023-2024

Inleiding

Dit pestprotocol is opgesteld om een veilige en respectvolle leeromgeving te waarborgen voor alle leerlingen van Kandinsky Molenhoek. Pesten wordt niet getolereerd op onze school, en dit document biedt richtlijnen en procedures voor de preventie en aanpak van pestgedrag.

Wat verstaan wij onder pesten?

Pesten wordt gedefinieerd als herhaaldelijk negatief gedrag, fysiek, verbaal, sociaal of digitaal, dat wordt uitgeoefend door een of meerdere leerlingen met de intentie om schade, angst of ongemak te veroorzaken bij een andere leerling of leerlingen.

Pesten is iets anders dan plagen. Plagen gebeurt tussen ongeveer gelijkwaardige of even sterke personen en gebeurt naar beide kanten, dus er is niet een plager en een geplaagde maar de kinderen plagen elkaar. En beide partijen zien het plagen vaak meer als een spel of een lolletje. De bedoelingen van het kind dat plaagt, zijn niet slecht, al kan een plagerij soms best even pijn doen. Bij pesten daarentegen is er sprake van een ongelijke machtsverhouding. De Pester heeft macht over het kind dat gepest wordt. De Pester heeft - bewust dan wel onbewust - de bedoeling om zijn slachtoffer te kwetsen. We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch gepest, bedreigd en/of geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend voor de personen die hiermee te maken krijgen.

Preventieve maatregelen tegen pesten:

Het is belangrijk dat wij als school het pestgedrag zoveel mogelijk voorkomen. Om leerlingen weerbaarder te maken tegen pestgedrag bieden wij in de eerste leerjaar, aan alle leerlingen, Rots-en-Water training aan. Dit traject bestaat uit 10 bijeenkomsten waarin we leerlingen leren voor zichzelf op te komen en hun grenzen aan te geven.

In het begin van ieder schooljaar besteden we veel aandacht aan het groepsproces. In veilige klassen is veel aandacht voor groepsvorming en zijn belangrijke stappen in de proces doorlopen. Ons mentorprogramma biedt veel tijd en ruimte om deze belangrijke stappen te doorlopen. Wij noemen dit op school de “gouden weken”. Mentoren hebben dagelijks twee momenten waarop ze hun klas spreken. Bij de opstart en afsluiting van de dag. In deze lessen worden thema's zoals omgangsnormen, de sfeer in de klas en het gebruik van sociale media met elkaar besproken. Hierdoor hebben onze mentoren een goed beeld van wat er leeft en speelt in hun mentorklas. Door pestgedrag vroegtijdig te signaleren en bespreekbaar te maken blijven de gevolgen voor de Pester en de gepeste leerling vaak beperkt. Op school vinden wij het belangrijk dat iedereen zichzelf kan en mag zijn. Wederzijds respect is daarvoor erg belangrijk. Wanneer een leerling ergens mee zit zijn de mentoren en leerlingcoördinatoren de aanspreekpunten. Wij vinden het belangrijk om goed contact met ouders/verzorgers te onderhouden. Mentoren geven wanneer nodig een terugkoppeling aan de ouders/verzorgers over de sfeer in de klas en het welbevinden van een leerling. Ook bij regelmatig of verzuim van meer dan 3 dagen neemt de mentor contact op om te vragen wat er nodig is om weer goed op school te kunnen starten.

Hoe wordt er gepest?

Pesten kan op verschillende manieren voorkomen. Deze vormen kunnen worden onderverdeeld in verschillende vormen. Hier zijn enkele veelvoorkomende vormen van pesten:

- **Verbaal pesten:** Dit omvat beledigingen, schelden, bespotten, roddelen, dreigen met geweld en kwetsende opmerkingen. Verbaal pesten kan zowel mondeling als schriftelijk (bijvoorbeeld online) voorkomen.
- **Fysiek pesten:** Hierbij gaat het om lichamelijk geweld of intimidatie, zoals duwen, slaan, schoppen, bijten, haar trekken en spullen vernielen. Fysiek pesten kan ernstige verwondingen veroorzaken.
- **Relationeel pesten (sociaal pesten):** Dit type pesten richt zich op het verstoren van sociale relaties en vriendschappen. Het omvat uitsluiting, negeren, roddelen, het verspreiden van geruchten en het isoleren van het slachtoffer.
- **Cyberpesten:** Cyberpesten vindt plaats via digitale communicatiemiddelen zoals sociale media, sms, e-mail of online fora. Het omvat dreigberichten, beledigingen, het verspreiden van persoonlijke informatie zonder toestemming en het manipuleren van foto's.
- **Racistisch pesten:** Hierbij wordt het slachtoffer aangevallen of gediscrimineerd op basis van hun ras, etniciteit, huidskleur of culturele achtergrond. Dit kan verbaal, fysiek of online plaatsvinden.
- **LGBT+-gerelateerd pesten:** Dit richt zich op leerlingen die behoren tot de LGBT+-gemeenschap. Het kan verbaal, sociaal, fysiek of online plaatsvinden en omvat beledigende opmerkingen, uitsluiting en discriminatie op basis van seksuele oriëntatie of genderidentiteit.

Pesten speelt zich hedendaags steeds vaker online af. We hebben dit hier cyberpesten genoemd. Dit verloopt veelal via de verschillende sociale media platforms zoals Snapchat, Instagram of TikTok. Het is voor ouders vaak moeilijk om hier zicht op te krijgen. Veelal gebeurt het pesten in groepsapps door personen die de gepeste leerling niet of nauwelijks kent of door geanonimiseerde accounts.

Wanneer je te maken krijgt met online pesten is het belangrijk om een aantal stappen te doorlopen:

- Sla de berichten zoveel mogelijk op. Dit maakt het aantonen van het pestgedrag en het confronteren van de Pester eenvoudiger.
- Blokkeer na het opslaan van de berichten de afzender of verwijder hem/haar uit jouw contactenlijst.
- Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken vanaf welke computer of telefoon het bericht is verzonden. Bewaar *E-mailadressen en/of telefoonnummers*.
- In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders melding of aangifte doen.

Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kan je contact opnemen Bureau Slachtofferhulp:

www.slachtofferhulp.nl

Tel: 0900-0101).

Wanneer je aangifte doet kan Stichting Slachtofferhulp ook begeleiding bieden bij het doorlopen van het strafrechtelijk proces.

De betrokkenen:

De gepeste leerling

Veel leerlingen die gepest worden hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet goed in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de Pesters en stralen dat dan ook uit. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uit komt.

Gepeste leerlingen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de Pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- Het probleem lijkt onoplosbaar
- Het idee dat het niet mag klikken

Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan voorheen
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

De Pester

De Pester is vaak fysiek of verbaal sterk. Hij kan het zich permitteren zich agressiever op te stellen en reageert dan ook met dreiging van geweld of de inzet ervan. Vaak geven Pesters de indruk populair te zijn, maar dat is een afgedwongen positie. Pesters hebben goed in de gaten welke leerlingen ze kunnen 'pakken'. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf minder kans om slachtoffer te worden. De zwijgende meerderheid of de meelopers krijgen een keuze die

onuitgesproken wordt opgelegd. Het komt vaak voor dat een Pester in een andere situatie zelf slachtoffer is of was en een dergelijke situatie weer wil voorkomen. In een al bestaande onveilige situatie kan een Pester zich manifesteren en verder ontwikkelen.

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de Pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze voor het slachtoffer zijn opgekomen of hulp hebben ingeschakeld.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken. Binnen onze school hebben alle medewerkers een taak bij het tegengaan van pesten. Als school hebben wij de verplichting om een veilig leer- werkklimaat voor onze leerlingen te scheppen. In onze schoolregels staat duidelijk vermeld welk gedrag wij van de leerlingen verwachten en op basis van welke omgangsnormen wij met elkaar omgaan.

Als kleinschalig school geloven wij in een directe aanpak. De lijnen binnen school zijn kort en dit zetten wij in om pestgedrag zo snel mogelijk uit te bannen. Daarbij hebben de docenten en de leden van het OOP een belangrijke signalerende functie. De verdere afhandeling, dus de gesprekken met Pester en slachtoffer verlopen via de leerlingcoördinator en afdelingsleiders.

De vijfsporenaanpak

De school hanteert de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school:

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt:

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Het bieden van een luisterend oor.
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen, de leerling wordt betrokken bij het mogelijke uit te voeren traject.
- Het aanbieden van hulp door de mentor, afdelingsleider, leerlingbegeleider, SMW of vertrouwenspersoon.

3. Contact met de Pester:

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de Pester
- De situatie wordt in kaart gebracht en hem wordt duidelijk gemaakt dat hij zich niet heeft gehouden aan de gemaakte afspraken en hij zich schuldig heeft gemaakt aan ongewenst gedrag. In het gesprek wordt heel duidelijk aangegeven dat zijn gedrag leidt tot een onveilige en onprettige leefomgeving van medeleerlingen. De afspraken worden opnieuw onder de aandacht gebracht en eventueel vastgelegd.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen. Het kan zijn dat de School Maatschappelijk Werker hiervoor wordt ingezet.
- Het gebrek aan het inlevingsvermogen bespreken.
- Het aanbieden van hulp door de mentor, afdelingsleider, leerlingbegeleider, SMW of vertrouwenspersoon.

4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem:

- De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hierop terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders:

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Taakverdeling bij het aanpakken van pestgedrag:

Om het pestgedrag daadkrachtig aan te kunnen pakken hebben wij binnen onze school een duidelijke taakverdeling gemaakt. Iedere medewerker op school kent zijn/haar rol binnen de aanpak van pesten.

De docenten:

De vakdocenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of vermoedens hebben dat er sprake is van pesten, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en de mentoren of leerlingcoördinator hiervan in kennis stellen.

De mentor:

Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de Pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage I en II. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject in geval het pesten zich herhaalt. De mentoren zijn ook leidend in de gesprekken met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.

Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden vastgelegd in Magister bij zowel de Pester als de leerling die gepest wordt. Mentoren stellen in geval van pesten altijd de afdelingsleider in kennis van de situatie en de genomen maatregelen. De mentoren stellen ook altijd de ouders/verzorgers van de leerling in kennis van de situatie en bespreken de genomen interventies of eventuele vervolgstappen.

Vertrouwenspersoon:

Op onze school zijn twee vertrouwenspersonen aanwezig. Dit zijn Robin Kersten (r.kersten@kandinskymolenhoek.nl) en Jana van Voorden (j.vanvoorden@kandinskymolenhoek.nl).

De vertrouwenspersoon kan benaderd worden als de weg naar de mentor/docent lastig is. Indien nodig overlegt de vertrouwenspersoon met de directie om het pestgedrag op te lossen.

De afdelingsleider/leerlingcoördinator:

De afdelingsleider/leerlingcoördinator neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten, het klassenverband overstijgt. De afdelingsleider/leerlingcoördinator heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de Pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden. De afdelingsleider/leerlingcoördinator neemt indien nodig contact met de ouders van de Pester en gepeste leerling op. De afdelingsleider/leerlingcoördinator geeft een terugkoppeling aan de mentoren en verzorgt de verslaglegging in Magister. De leerlingcoördinator voor de bovenbouw is Joost Rutgers (j.rutgers@kandinskymolenhoek.nl) en de afdelingsleider van de onderbouw is Robbin Kleijn (r.kleijn@kandinskymolenhoek.nl).

Anti-pestcoördinator:

Het Kandinsky Molenhoek beschikt over een anti-pestcoördinator. Deze is het eerste aanspreekpunt voor ouders die te maken krijgen met pesten. Op onze school is Mirella Ansems de anti-pestcoördinator (m.ansems@kandinskymolenhoek.nl)

De Anti-pestcoördinator vangt de gepeste leerling (en de ouders) op. Samen brengen ze de situatie in kaart en bekijken ze welke acties mogelijk zijn om de pestsituatie op te lossen. Daarbij verwijst en begeleidt het aanspreekpunt pesten eventueel naar andere medewerkers binnen of buiten de school. Een aanspreekpunt pesten is laagdrempelig en daarom bij voorkeur een bekend gezicht in de school.

Het is belangrijk om te weten dat wij als school ons altijd neutraal opstellen. Wij zullen ons altijd inzetten om het pestgedrag te doen stoppen en de onderliggende oorzaken aan te pakken.

Voor meer informatie verwijzen we naar de volgende websites:

www.politie.nl

Meldknop.nl - iets vervelends gebeurd op internet?

[Helpwanted](http://Helpwanted.nl) | [Home](http://Home.nl)

Pratenonline.nl - PratenOnline.nl

Vraaghetdepolitie.nl

Bijlagen

Bijlage I - Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (H)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Aanpak

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de Pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Besteed hier aandacht aan.

Bijlage II - Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is driedig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

- Probleemgericht. Let erop dat je waarneembaar gedrag benoemt en niet interpreteert. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- Relatiegericht. Blijf duidelijk op de inhoud maar met behoud van de relatie.
- Veranderingsgericht. Je geeft suggesties hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Biedt zo nodig hulp aan van leerlingbegeleider of schoolmaatschappelijk werk.

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).